

Asemanari si deosebiri intre balada pastorala Miorita si romanul Baltagul de Mihail Sadoveanu

La un prim nivel de lectura, actiunea ar putea fi structurata pe trei momente mari (asteptarea, drumul, pedepsirea ucigasilor) si rezumata, la modul cel mai simplu, astfel:

Nechifor Lipan - cioban din Magura Tarcaului. - pleaca la Dorna sa cumpere niste oi. Tarziu, spre finele lui noiembrie, sotia sa Vitoria da semne de neliniste, cu atat mai mult, cu cat are vise premonitorii si alte "semne". Se contureaza astfel, primeje deosebiri dintre opera sadoveniana si balada "Miorita":

a) actiunea romanului incepe in momentul in care se incheie balada (dupa moartea ciobanului moldovean):

b) personajul feminin ("maicuta batrana") este reprezentat de sotia celui mort.

Comun este insa puternicul zbucium pe care il traiesc cele doua personaje, Vitoria traversand iarna cu sentimentul tot mai acut al mortii lui Nechifor. Femeia incearca sa afle raspunsul la marea ei intrebare, apeland la preotul Danila ori la baba Maranda (vrajitoarea satului), dar fara folos. Pe masura ce intelege ca lui Nechifor i-a fost harazit sa moara, Vitoria se hotaraste sa-i caute osemintele, intru implinirea datinei.

Ca in marile tragedii antice ideea existentei unui destin pe care oamenii nu-l pot schimba traverseaza cele doua opere; in acest sens, cuvintelor "Si de-o fi sa mor" (spuse de ciobanul din balada) le corespund spusele Vitoriei: "... i-a fost lui Nechifor scrisa o asemenea soarta pe care nimica n-o putea inlatura".

In scopul cautarii "urmelor" sotului ei, munteanca se purifica (postind vinerea, timp de douasprezece saptamani) si o lasa pe fiica ei Minodora la manastire. Apoi, tot intr-o zi sfanta (vineri, 10 martie), Vitoria si fiul ei Gheorghita isi incep calatoria.

Refacand drumul parcurs de Nechifor, cei doi vor traversa nu doar un spatiu, ci si un itinerariu al vietii: la Borca, ei iau parte la un botez, la Cruci, se intalnesc cu o nunta, pentru ca, in final, sa savarseasca (la Sabasa) ritualul inmormantarii lui Nechifor.

Se contureaza astfel o noua deosebire intre balada si roman: in prima, zbuciumul batranei mame (concretizat in suita de epitete gerundivale "lacrimand", "alergand", "intreband", "zicand") nu are rol ritualic, sarcina ingroparii revenindu-le celor doi ciobani; in cazul Vitoriei, calatoria va constitui o replica pamanteana la marea calatorie de dincolo de moarte a lui Nechifor. Dupa parcurgerea simbolica a drumului unei existente, se va putea savarsi contopirea cu pamantul (parte integranta a marelui Cosmos).

Ucis la apus de soare (ca si tanarul cioban din "Miorita"), Nechifor "s-a inaltat in soare" savarsind, si el, gestul intoarcerii la origini.

In balada insa tanarul pastor fiind "nelumit", aceasta intoarcere este savarsita prin alegoria moartea-nunta: sub lumina sutelor de "stele-facalii", natura se transfigureaza, dobandind o frumusetate

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

sublima; strajuita de neclintirea muntilor mari, "nunta" este insotita de armonii muzicale, ca un ritual sacru, ale carui proportii devin cosmice.

In roman, alegoria moarte-nunta lipseste, dar peisajul este luminat de soare ("Soarele de toamna rasarise si asfintise asupra mortului singur si asupra calului zdrobit") - parte integranta a aceluasi Cosmos sacralizat prin jertfa.

De asemenea, din roman lipseste si "gura de rai" (care constituia, in balada, o "poarta" a intoarcerii in spatiul sacru); ea este inlocuita de puntile de piatra (simboluri ale "podului" dintre viata si moarte), vegheate de Crucea Talienilor (simbolizand, in termenii lui Mircea Eliade, stalpul de jertfa).